

Handläggare
Flor Luna
Telefon: 0850824048

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2020-08-27

Digital plattform för medborgardialoger

Beslutsärende

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner att förvaltningen går vidare i arbetet och testar den digitala plattformen Decidim, för hantering av medborgarförslag, samt att förvaltningen fortsätter utreda hur plattformen kan användas vid andra dialog- och deltagandeprocesser.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har under de senaste åren gett samtliga förvaltningar direktiv att delta i samarbeten gällande innovations- och digitaliseringsfrågor med syfte att identifiera möjliga verksamhetsförbättringar och effektiviseringar. Stadsdelsnämnden har i verksamhetsplanerna för både 2019 och 2020 fattat beslut att förvaltningen ska utreda användningen av digitala verktyg vid medborgarförslag kopplat till investeringar i park och naturområden.

Under 2019 inledde avdelningen för stadsutveckling därför ett samarbete med föreningen Digidem Lab för att utforska möjligheten att implementera en utbredd använd plattform för medborgardialog, kallad Decidim.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner att förvaltningen går vidare i arbetet genom att testa den digitala plattformen för hantering av medborgarförslag och att förvaltningen fortsätter utreda hur plattformen kan användas vid andra dialog- och deltagandeprocesser så som medborgarmöten, medborgarundersökningar och digitalt deltagande i nämndsammanträden.

Bakgrund

I april 2017 antog Kommunfullmäktige *Strategin för Stockholm som smart och uppkopplad stad* som togs fram i dialog med stockholmarna. Med syfte att förverkliga strategin, leda utvecklingen och införa nya innovativa lösningar i stadens verksamheter startade stadsledningskontoret programmet *Smart och uppkopplad stad*. Som en del av detta arbete genomförs en rad pilotprojekt där nya innovativa lösningar införs i stadens verksamheter. De projekt som i nuläget ingår i programmet är:

- Tekniska förutsättningar
- Öppna och delade data
- Smarta lås i Stockholms stad
- Smart och uppkopplad belysning
- Smart trafikstyrning

I Stockholm stads budget för såväl 2019 som 2020 har kommunfullmäktige gett samtliga förvaltningar direktiv att delta i och bidra till nationella och regionala samverkansinitiativ och myndighetssamarbeten i innovations- och digitaliseringsfrågor med syfte att identifiera möjliga verksamhetsförbättringar och effektiviseringar som kan stödjas av smartare lösningar.

Förvaltningen har identifierat möjligheter till verksamhetsförbättring inom arbetet med lokal demokrati och i verksamhetsplanerna för både 2019 och 2020 föreslagit att utreda användningen av digitala verktyg vid hanteringen av medborgarförslag kopplat till investeringar i park och naturområden. Arbetet utgör ett bidrag till digitaliseringsarbetet som staden redan påbörjat och förvaltningen ser att arbetet kan förväntas ge underlag för en analys av en bredare lösning för hela staden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsutveckling.

Ärendet

Avdelningen för stadsutveckling och medborgarservice har i verksamhetsplaner för 2019 och 2020 som mål att utreda inom vilka områden verksamheten kan digitaliseras. Hanteringen av medborgarförslag inom ramen för parkmarksinvesteringar och naturområden har identifierats som ett sådant område.

Avdelningen för stadsutveckling och medborgarservice på Skärholmens stadsdelsförvaltning arbetar ständigt med utveckling av medborgardialoger kopplat till investeringar inom park och

naturområden. Arbetet genomförs genom olika typer av dialogprocesser med syftet att inkludera skärholmsborna i planeringen av den offentliga miljön. Målet är att få såväl de grupper som deltar idag som andra grupper som idag är underrepresenterade att vilja, samt på ett enkelt sätt kunna, delta i utvecklingen av sin närmiljö.

Avdelningen eftersträvar att invånarna ska känna sig trygga med att delta och stärkta i sin förståelse för och upplevelse av stadens processer samt känna förtroende för stadsdelsförvaltningen. Att transparensen i hanteringen av olika ärenden ökar förväntas bidra till detta. En förutsättning för att kunna nå goda resultat är också att tjänstepersoner har tillgång till effektiva verktyg för dialog som kan bidra till att arbetet kan skalas upp utan att ytterligare personella resurser krävs. En annan förväntad effekt är att den demokratiska aspekten av medborgarförslagshanteringen ökar.

Medborgarförslag

Medborgarförslag är ett förslag om att förändra eller förbättra något inom stadsdelsnämndens ansvarsområde. Denna form av deltagande är reglerat i kommunallagen och kommunens reglemente där det stipuleras att förslagen enbart kan lämnas in till stadsdelsförvaltningar och inte till fackförvaltningar och bolag. Många medborgarförslag som kommer till stadsdelsnämnden handlar om förändringar i offentlig miljö. I genomsnitt får Skärholmens stadsdelsnämnd in 20 förslag per år och det kan ta från två månader upp till sex månader eller i vissa fall ännu längre från att det lämnas in och förvaltningen får i uppdrag att utreda förslaget till att synpunktslämnaren får svar på sitt förslag och ett beslut fattas.

Utredningstiden beror på frågans komplexitet och till hur stor del förslaget ligger inom stadsdelsförvaltningens rådighet, det vill säga om det rör en förändring eller investering i parkmark eller naturområde inom Skärholmens stadsdelsnämnds ansvarsområde samt uppdragen kopplade till detsamma.

Idag går hanteringen av medborgarförslag till så att förslagsställaren lämnar in ett förslag, det kan mejlas eller postas till förvaltningen. Förslaget diarieförs och tas sedan upp under stadsdelsnämndens nämndsammanträdande för beslut om vidare hantering. Förslagsställaren får möjlighet att under nämndsammanträde hålla anförande för sitt förslag.

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Avdelning stadsutveckling och
medborgarservice

Bodholmsplan 2, 127 26 Skärholmen
Box 503
127 26 Skärholmen
Växel 08-508 24 000
Fax
skarholmen@stockholm.se
stockholm.se

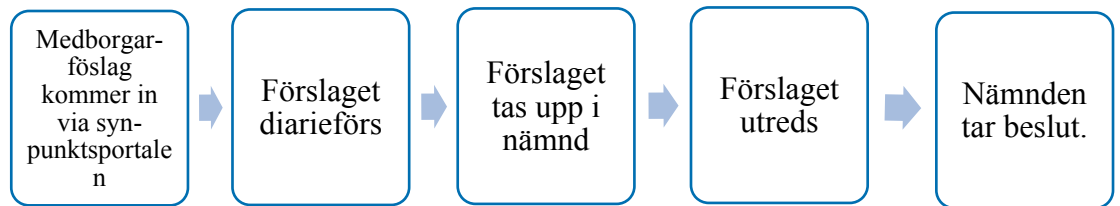

Diagram 1. Nuvarande process för hantering av medborgarförslag.

Förslag som går vidare för utredning hamnar på berörd avdelning inom förvaltningen. Tjänsteperson/er får i uppdrag att besvara medborgarförslaget. Den färdiga utredningen anmäls sedan till ett nämndsammanträde där beslut fattas utifrån den utredning förvaltningen gjort. Nämnden kan då besluta om att godkänna eller avslå förvaltningens svar på medborgarförslaget, alternativt att utredningen ska återremitteras för vidare utredning eller komplettering.

Den digitala plattformen Decidim

Under verksamhetsåret 2019 inledde avdelningen stadsutveckling och medborgarservice ett samarbete med föreningen Digidem Lab för att utforska möjligheten att implementera en digital plattform för hanteringen av medborgarförslag. Digidem Lab presenterade då en digital plattform för medborgardialog som är internationellt utbredd och som använder en öppen källkod. Plattformen heter Decidim och är ett digitalt forum särskilt framtaget för kommuner som vill hålla medborgardialoger för frågor som rör offentlig miljö. Decidim är en etablerad plattform som används i flera storstäder, såsom Barcelona, Helsingfors, Mexiko city och Madrid. Föreningen DigidemLab arbetar med att implementera Decidim i Sverige och har samarbeten med andra svenska städer, de har till exempel ett pågående projekt i stadsdelen Majorna-Linnés i Göteborg.

Samarbetet som idag finns mellan föreningen DigidemLab och Skärholmens stadsdelsförvaltning är finansierat av Vinnova och pågår fram till december 2020. Inom samarbetet arbetar förvaltningen och föreningen DigidemLab med att ta fram en testmiljö för en digital plattform baserad på Decidims öppna källkod. Plattformen som tas fram anpassas till Stockholms stad och Skärholmens stadsdelsnämndsområde och till att kunna ta emot förslag som rör investeringar i parkmark eller naturområde. Detta innebär bland annat att plattformen används enligt stadens regler och rutiner för hantering av digitala lösningar samt följer stadens grafiska profil. I samarbetet ingår förutom framtagning av en digital plattform även utbildningar för tjänstepersoner, politiker och andra nyckelpersoner i förvaltningen.

Förutom möjligheten att hantera medborgarförslag finns det möjlighet att utveckla andra typer av digitala medborgardialoger på plattformen som skulle kunna komma till användning inom såväl avdelningens övriga verksamhetsområden som inom förvaltningen som helhet, såsom dialoger vid parkupprustning, medborgarmöten, medborgarundersökningar och nämndsammanträden för att nämna några.

Jämställdhet

Förvaltningen dokumenterar och analyserar könsuppdelningen vid deltagande i dialogprocesser gällande investeringar i stadsmiljön med syfte att säkerställa jämställda möjligheter för deltagande. Mellan 60 % och 70 % av deltagarna i dessa dialoger har under de senaste tre åren varit kvinnor. Samtidigt ser förvaltningen att flickor och pojkar är mindre delaktiga än kvinnor och män i vuxen ålder. Det är förvaltningens bedömning att arbetet behöver utvecklas för att bättre nå ut till grupper som i nuläget inte nås i den utsträckningen som behövs för att uppnå god representation. Underrepresentationen av synpunkter och inspel från unga är ett exempel på utmaningar att arbeta vidare med.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner att förvaltningen går vidare i arbetet och testar den digitala plattformen Decidim, för hantering av medborgarförslag, samt att förvaltningen fortsätter utreda hur plattformen kan användas vid andra dialog- och deltagandeprocesser.

Förvaltningen menar att den ovan beskrivna processen för hanteringen av medborgarförslag idag har stor utvecklingspotential utifrån flera perspektiv. För det första innebär dagens hantering att invånare som lämnar förslag behöver ha kunskap om processen kring att lämna in förslag till stadsdelsnämnden och att det är stor skillnad på hur medborgarförslag och övriga typer av synpunkter som lämnas in hanteras. En annan utmaning, framförallt i komplexa frågor som kräver just omvärldsbevakning är att inhämta information om förslagets eventuella positiva eller negativa effekter, hur utbredd efterfrågan är, om det är rätt prioritering givet andra behov inom ordinarie verksamhet och så vidare. En annan utmaning är att utredningarna kan ta lång tid vilket i sin tur antas ha negativ inverkan på förtroendet för förvaltningens prioriteringar och/eller effektivitet. I dagens alltmer digitaliserade värld ser förvaltningen också en risk att nuvarande hantering av medborgarförslag kan uppfattas som så byråkratiskt och långsamt att vissa grupper, såsom unga, inte lockas att vilja lämna in medborgarförslag.

För att kunna möta det framtida samhällets behov och utmaningar krävs att förvaltningen tillvaratar digitaliseringens möjligheter. Ett område, inom det arbete som görs på avdelningen för stadsutveckling och medborgarservice, som har potential att utvecklas digitalt är just hanteringen av medborgarförslag. Genom att använda en digital kanal för inlämning av förslag kan förvaltningen effektivisera utredningarna, nå ut till fler målgrupper, samt öka transparensen kring hanteringen av förslagen.

Förvaltningen har arbetat fram ett förslag på en process gällande digitalt baserad hantering av medborgarförslag. I den nya modellen är det tänkt att den främsta kanalen för hantering av medborgarförslag ska vara den digitala plattformen. Möjligheten att lämna in förslag via post och e-post ska dock självklart fortsatt vara möjlig. Arkiveringsrutin för diarieföring ska även fortsätta vara densamma som nu.

Den nya processen är tänkt att bidra till att tydliggöra förslaget gällande till exempel gränsdragning av förvaltningens och stadens rådigheter. Den innebär att förvaltningen ger stöd och vägledning till förslagsställaren vid beskrivning av innebörden av förslaget så att det blir tydligt vad som avses samt komplettera med ytterligare information vid behov. Förvaltningen menar att detta förväntas tydliggöra ramarna för vad medborgare kan påverka genom medborgarförslag samt förkorta och förenkla processen i sina första steg.

Förslaget publiceras sedan på plattformen där andra medborgare kan ta del av det, stödja, kommentera, komplettera eller lyfta frågor gällande förslaget. Förslagsställaren ska under en period kunna samla stöd för sitt förslag. Plattformen erbjuder möjligheten att samla statistik gällande ett visst förslag. Med den information som samlas in via plattformen tas sedan ett förslag till beslut fram av förvaltningen för beslut på nämndsammanträde i vanlig ordning. Antaget beslut kommuniceras via plattformen och andra kanaler. Historik och information gällande tidigare förslag och antagna beslut är också tänkta att vara tillgängliga på plattformen.

Förvaltningen menar att möjligheten att ta del av information gällande både tidigare och aktiva förslag kommer att öka transparensen gällande medborgarförslagsprocessen. Möjligheten att ta del av allmänhetens synpunkter och inspel förväntas också öka träffsäkerheten gällande nämndens beslut vid investeringar i utemiljön.

Patrik Åhnberg
Stadsdelsdirektör

Sara Heppling Trygg
Avdelningschef

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Avdelning stadsutveckling och
medborgarservice

Bodholmsplan 2, 127 26 Skärholmen
Box 503
127 26 Skärholmen
Växel 08-508 24 000
Fax
skarholmen@stockholm.se
stockholm.se

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patrik Åhnberg, Stadsdelsdirektör	2020-07-09
Sara Heppling Trygg, Avdelningschef	2020-07-07